

*Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України
Юридичний факультет Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича*

ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

Міжнародний часопис

Заснований 25 березня 2003 року

Свідectво про державну реєстрацію № 8201 серія КВ від 09 грудня 2003 року

РЕДАКТОРИ-ЗАСНОВНИКИ

Шемшученко Ю. С. – академік НАН України, іноземний член Російської академії наук
Попович М. В. – академік НАН України
Козловський А. А. – доктор юридичних наук, професор

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Бабкін В. Д. (д.ю.н.), Бичко І. В. (д.ф.н.), Георгица А. З. (д.ю.н.), Горбатенко В. П. (д.п.н.), Данільян О. Г. (д.ф.н.), Єрмоленко А. М. (д.ф.н.), Жоль К. К. (д.ф.н.), Козюбра М. І. (д.ю.н., чл.-кор. АПрН України), Костицький М. В. (д.ю.н., акад. АПрН України), Кресіна І. О. (д.п.н.), Кузнецов В. І. (д.ф.н.), Лях В. В. (д.ф.н.), Максимов С. І. (д.ю.н.), Малахов В. А. (д.ф.н.), Марчук М. Г. (д.ф.н.), Мироненко О. М. (д.ф.н., чл.-кор. АПрН України), Орзіх М. П. (д.ю.н.), Пазенок В. С. (д.ф.н., чл.-кор. НАН України), Пацурківський П. С. (д.ю.н.), Петрова Л. В. (д.ю.н.), Погорілко В. Ф. (д.ю.н., чл.-кор. НАН України), Рабінович П. М. (д.ю.н., чл.-кор. АПрН України), Селіванов В. М. (д.ю.н., чл.-кор. АПрН України), Сливка С. С. (д.ю.н.), Шевченко Я. М. (д.ю.н., акад. АПрН України), Якимчук М. К. (д.ю.н.).

Відповідальний секретар – Бігун В. С.

МІЖНАРОДНА РЕДАКЦІЙНА РАДА

В. Е. Батлер (Великобританія), В. А. Бачинін (Російська Федерація), Є. Булігін (Аргентина), М. Зірк-Садовські (Польща), П. Командучі (Італія), В. Брюпер (ФРН), А. Лопатка (Польща), Р. Мартін (США), В. С. Нерсисянц (Російська Федерація), Ф. Ост (Бельгія), О. Печенік (Швеція), М. Ребіндер (Швейцарія), Р. Сальморан (Мексіка).

Адреса редакції: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, вул. Трьохсвятительська, 4, м. Київ-1, 01001, Україна. Тел. (044) 228-48-97, 228-58-91. Тел./факс: 228-54-74. E-mail: vsbihun@hotmail.com; jus@ukrpack.net;

Кафедра теорії та історії держави і права, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58012, Україна. Тел./факс: (03722) 2-33-29, 8-067-410-31-10 (моб.). E-mail: kantant@chnu.cv.ua; kantant@chv.ukrpack.net.

Проблеми філософії права. Том І. – Київ-Чернівці: Рута, 2003. – 228 с.

ISBN 966-568-656-9

Koretsky Institute of State and Law of the Ukrainian National Academy of Sciences
Skovoroda Institute of Philosophy of the Ukrainian National Academy of Sciences
Fedkovych Chernivtsi National University College of Law

PHILOSOPHY OF LAW ISSUES

International Journal

Vol. I

2003

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРІВ

<i>Шемшученко Ю. С.</i>	Актуальні проблеми філософії права.....	7
<i>Попович М. В.</i>	Право з погляду філософа.....	10
<i>Козловський А. А.</i>	Філософія права як самосвідомість нації.....	12

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА ЯК НАУКА

<i>Костицький М. В.</i>	Філософія права як наука і навчальна дисципліна.....	17
<i>Рабінович П. М.</i>	Наука філософії права: до характеристики предмета й методології.....	22
<i>Козюбра М. І.</i>	Місце філософії права в системі суспільствознавства (до питання про дисциплінарний статус філософії права).....	27
<i>Максимов С. І.</i>	Філософія права як сфера співпраці юристів і філософів.....	33
<i>Жоль К. К.</i>	До питання про предметну область і методи сучасної філософії права.....	37
<i>Оборотов Ю. М.</i>	Філософія права і методологія юриспруденції.....	41
<i>Шишко В. В.</i>	Філософія права в системі юридичних наук.....	44
<i>Ониськів М. М.,</i>		
<i>Рижко В. А.</i>	Як можливі “дві” філософії права?.....	48
<i>Пазенок В. С.</i>	Філософія і право (проблеми і дилеми взаємозв’язку).....	52

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА І ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

<i>Бабкін В. Д.</i>	Взаємозв’язок філософії права та загальної теорії держави і права.....	56
<i>Онйщенко Н. М.</i>	Деякі аспекти проблеми співвідношення права і держави.....	61
<i>Тимошенко В. І.</i>	Держава і право в неокантіанстві.....	64

ЗАГАЛЬНОФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА

<i>Селіванов В. М.</i>	Право у дзеркалі філософії.....	67
<i>Костенко О. М.</i>	Основне питання правознавства з позицій соціального натуралізму.....	72
<i>Кузнисцов В. І.</i>	Типи складності права.....	79
<i>Бурлай Є. В.</i>	Дуалізм “природного” та “позитивного” в праві як філософсько-правова проблема.....	83
<i>Гайдулін О. О.</i>	Культурно-історичні і методологічні основи філософської парадигми права.....	86

ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗЕВИХ ЮРИДИЧНИХ НАУК

<i>Шевченко Я. М.</i>	Проблеми цивільного права у зв’язку з філософією права.....	89
<i>Пацурківський П. С.</i>	Суще та належне у фінансовому праві: основні типи доктринальних вирішень.....	91
<i>Цюрупа М. В.</i>	Філософсько-правові основи міжнародного права у творах Ш.Монтеск’є, Г. Гегеля.....	103
<i>Максимюк О. Д.</i>	Соціально-філософські засади невідворотності кримінальної відповідальності неповнолітніх.....	107

ГНОСЕОЛОГІЯ ПРАВА

<i>Бандура О. О.</i>	Деякі аспекти взаємного зв’язку цінностей та істини у праві.....	111
<i>Братасюк В. М.</i>	Інтелектуальний консенсус епохи і розвиток правового мислення.....	116

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА АНТРОПОЛОГІЯ

<i>Гудима Д. А.</i>	Філософсько-антропологічний підхід – методологічний фундамент сучасної юридичної науки.....	122
<i>Бігун В. С.</i>	Людина в праві. Правове людинорозуміння як філософсько-правова проблема.....	126
<i>Шаповал В. М.</i>	Соціологічні антропологічні виміри розвитку філософії права в Україні.....	129
<i>Шкода В. В.</i>	Очерк правової антропології.....	131

CONTENTS

<i>Shemshuchenko Y. S.</i>	Contemporary Issues in the Philosophy of Law.....	7
<i>Popovych M. V.</i>	Law from Philosopher's Standpoint	10
<i>Kozlovskiy A. A.</i>	Philosophy of Law as Nation's Self-consciousness.....	12

PHILOSOPHY OF LAW AS SCIENCE

<i>Kostytsky M. V.</i>	Philosophy of Law as a Science and Subject of Academic Study.....	17
<i>Rabinovych P. M.</i>	The Science of Philosophy of Law: Subject-matter and Methodology Characteristics.....	22
<i>Koziubra M. I.</i>	Philosophy of Law's Stand in Social Sciences (on the Issue of the Disciplinary Status of Philosophy of Law).....	27
<i>Maksimov S. I.</i>	Philosophy of Law as a Sphere of Cooperation between Lawyers and Philosophers.....	33
<i>Jole K. K.</i>	On the Issue of Subject-matter Domain and Methods of the Modern Philosophy of Law.....	37
<i>Oborotov Y. M.</i>	Philosophy of Law and Juridical Methodology.....	41
<i>Shyshko V. V.</i>	Philosophy of Law in the System of Legal Sciences.....	44
<i>Onyskiy M. M.,</i>		
<i>Ryzhko V. A.</i>	Are "two" Philosophies of Law Possible?.....	48
<i>Pazenok V. S.</i>	Philosophy and Law (Issues and Dilemmas of Interrelation).....	52

PHILOSOPHY OF LAW AND THEORY OF STATE AND LAW

<i>Babkin V. D.</i>	Interrelation of Philosophy of Law and General of State and Law.....	56
<i>Onishchenko N. M.</i>	Some Aspects of the Issue of the Correlation of Law and State.....	61
<i>Tymoshenko V. I.</i>	State and Law in Neo-Kantian Philosophy.....	64

GENERAL PHILOSOPHICAL PROBLEMS OF LAW

<i>Selivanov V. M.</i>	Law in the Mirror of Philosophy.....	67
<i>Kostenko O. M.</i>	The Main Issue of Jurisprudence from the Position of Social Naturalism.....	72
<i>Kuznetsov V. I.</i>	The Types of the Complexity of Law.....	79
<i>Burlay Y. V.</i>	Dualism of "Natural" and "Positive" in Law as a Philosophical and Legal Issue.....	83
<i>Haydulin O. O.</i>	Cultural and Historical and Methodological foundations of the Philosophical Paradigm of Law.....	86

PHILOSOPHICAL ISSUES IN BRANCHES OF LEGAL SCIENCES

<i>Shevchenko Y. M.</i>	Civil Law Issues in Relation to Philosophy of Law.....	89
<i>Patsurkiivskiy P. S.</i>	Intrinsic and Proper in Financial Law: the Main Types of Doctrinal Decisions.....	91
<i>Tsiurupa M. V.</i>	Philosophical and Legal Foundations of International Law in Works of Ch.-L. Montesquieu and G. W. F. Hegel.....	103
<i>Maksymiuk A. D.</i>	Social and Philosophical Grounds of Inevitability in Juvenile Criminal Responsibility.....	107

GNOSEOLOGY (EPISTEMOLOGY) OF LAW

<i>Bandura O. O.</i>	Some Aspects of Interrelation of Values and Truth in Law.....	111
<i>Bratasiuk V. M.</i>	Intellectual Consensus of the Epoch and Development of Legal Thinking.....	116

PHILOSOPHICAL ANTHROPOLOGY OF LAW

<i>Hudyma D. A.</i>	Philosophical-anthropological Approach as a Methodological Foundation of the Contemporary Science of Law.....	122
<i>Bihun V. S.</i>	Human Being in Law. The Legal Concept of Man as a Philosophical and Legal Issue.....	126
<i>Shapoval V. M.</i>	Sociological and Anthropological Dimensions in the Development of Philosophy of Law in Ukraine.....	129
<i>Shkoda V. V.</i>	A Legal Anthropology Essay.....	131

© 2003 р. В.І. Тимошенко

Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, м. Київ

ДЕРЖАВА І ПРАВО В НЕОКАНТІАНСТВІ

Вчення про державу і право перебувають у нерозривному зв'язку з філософськими та світоглядними позиціями відповідної епохи. Відбувається це тому, що в теорії держави і права виділяються такі проблеми, розв'язання яких потребує безпосереднього використання ряду філософських положень і висновків. Саме такими є питання про сутність держави і права, про визначення їх понять. Філософські вчення є для теорії держави і права загальнометодологічною основою. Загальнофілософські методологічні установки конкретизуються залежно від предмета дослідження; предмет і метод виявляються взаємопов'язаними.

Предметно-методологічний зв'язок теорії держави і права з філософією являє собою одну з важливих закономірностей розвитку політико-правових знань. Тому поява принципово нових учень про державу і право пов'язана з кардинальними змінами, що відбуваються у сфері філософських і світоглядних позицій. Наприклад, у період ранніх буржуазних революцій XVII–XVIII ст. на зміну релігійно-схоластичному світогляду Середніх віків прийшла філософія раціоналізму, а разом з нею теорія природного права, що була розроблена на основі методологічних установок раціоналізму. Сама ідея про природне право, як про щось необхідне, з'явилась задовго до природно-правової школи. Однак остання теоретично інтерпретувала цю ідею на основі філософії раціоналізму, її методології та світосприйняття.

В другій половині XIX ст. в Німеччині виникло неокантіанство (нео від грец. νέος – новий), яке в останній третині століття набуло поширення в усій Європі. Головними представниками неокантіанської політико-правової філософії вважаються Г. Коген, Р. Штамлер, О. Лібман, Ф. Ланге, Г. Радбрук (Німеччина), Ш. Ренув'є, П. Жане, О. Ален (Франція), К. Кантоні (Італія), П.Б. Струве, С. Булгаков, М.О. Бердяєв (Росія). Цей ідеалістичний філософський напрям відтворював і розвивав трансцендентальну філософію І. Канта, ігноруючи при цьому її матеріалістичні та діалектичні елементи. Неокантіанці намагались подолати дуалізм філософії І. Канта, його хитання між матеріалізмом та ідеалізмом. Згідно з неокантіанською філософією, об'єкт пізнання – це не “річ у собі”, а “категоріаль-

но мислиме буття”. Предмет пізнання “конструється” людським мисленням. Він тотожний поняттю про предмет, а власне буття є сукупністю чисто понятійних відносин. Свідомість виявляється первинною стосовно буття.

Найбільш повне вираження неокантіанство знайшло в двох німецьких філософських школах: марбурзькій і фрейбурзькій, або баденській. Перша школа особливого значення надавала ідеалістичній інтерпретації наукових понять і філософських категорій, тлумачила їх як логічні конструкції. В центрі уваги другої – обґрунтування протиставлення природничих і суспільних наук на основі кантівського вчення про практичний і теоретичний розум і спроби довести неможливість наукового пізнання соціальних явищ, доступних начебто лише аксіологічно-нормативному і телеологічному дослідженню.

Неокантіанці протиставляли науки про природу наукам про дух і культуру. Людська свідомість впорядковує і конструє природні явища за допомогою розумової форми причинності (каузальності). Природа постає як сукупність причин і наслідків. Суспільство, людські вчинки, культура – це реалізація людської волі, що охоплюється категорією “мета”. В результаті суспільство являє собою сукупність цілей і засобів. Отже, науки про природу оперують за допомогою закону причинності, а науки про дух – за допомогою закону доцільності. На соціальні явища, в т.ч. політику, державу і право, згідно з цією теорією, не поширюється закон причинності, вони охоплюються категорією мети, як апіорного властивістю людської свідомості і волі.

Так, відомий представник марбурзької школи неокантіанства, теоретик і філософ права, професор цивільного права в Галлі Рудольф Штамлер (1856–1938) орієнтувався на закономірності соціальної мети. Спільна діяльність людей має дві сторони: соціальне господарство – як матерія, і право – як форма соціального життя. Оскільки зміст форми полягає у свідомому регулюванні поведінки людей, головним у формально юридичному вивченні права має стати поняття мети, а не причини. Соціальне явище закономірне, якщо в ньому має місце вибір засобів для якоїсь мети.

Відповідно до кантівських положень про співвідношення належного та існуючого, формального

і фактичного, він відстоював логічний примат права над іншими соціальними реаліями і підкреслював, що закономірність соціального життя людей є закономірністю юридичної форми його. Під закономірностями і метою соціального життя і суспільного розвитку Р. Штамлер розумів апіорні ідеї розуму, в т.ч. і апіорні форми права і правової повинності. Отже, надавши юридичному формалізму характеру формалізму гносеологічного і методологічного, Р. Штамлер юридизував вчення про суспільство, господарство, державу, довів до крайнощів основне кредо юридичного світогляду – підхід до права як першооснови соціальних явищ [3, с. 32, 33]. Визнаючи наявність у правових інститутах певного змісту, що йде від суспільства, він стверджував, що фундамент держави не в сукупності виробничих відносин, економічному базисі суспільства, а в праві. Право виступає передумовою держави.

На межі XIX–XX ст. Р.Штамлер одним із перших виступив за відродження природного права та ідеалістичної філософії права. Однак на відміну від школи природного права XVII–XVIII ст., природне право за Р.Штамлером, не існує у вигляді особливого, ідеального правопорядку поряд з правом позитивним. Ідеальне, абсолютне право неможливе. Право завжди було і є недосконалим, а тому мінливим. Але в межах цього недосконалого права виділяється правильне право, тобто таке, що орієнтується на справедливість, на ідею права, на соціальний ідеал як свою кінцеву мету. Це право і є "природним правом з мінливим змістом". Воно являє собою не якесь конкретне право, а лише єдиний формальний метод судження про право. У вченні Р. Штамлера концепція "природного права з мінливим змістом" означала, що саме право і його зміни визначають розвиток суспільства, а не навпаки [5, с. 567, 568].

Інший теоретик марбузької школи неокантіанства, видатний німецький філософ другої половини XIX ст. Герман Коген стверджував, що значення держави полягає не в її актуальній дійсності, а в її достоїнстві, як керівного етичного принципу самосвідомості. Створюється враження, що Г. Коген повторює Г.В.Ф. Гегеля з його визнанням за державою значення моральної субстанції, в якій виховується особистість.

У Г. Когена, як і у Г.В.Ф. Гегеля, особа лише в державі і завдяки державі може досягти істинної людської самосвідомості. Однак Г. Коген не лише не поділяє погляди Г.В.Ф. Гегеля на державу, як на дійсність моральної ідеї, але навіть вважає такий підхід помилковим. На противагу Г.В.Ф. Гегелю, у книзі "Етика чистої волі" він доводить, що дійс-

ність моральності треба шукати в тій меті, яка поставлена моральним діям, – а саме в тому, щоб бути безконечними. Цю безконечність ми бачимо, на думку Г. Когена, в людстві, в якому полягає вище вираження самосвідомості моральної особистості. Підпорядковуючи державу ідеї людства, Г. Коген разом з тим пояснює, що держава, як етичний принцип, є втіленням справедливості, яка своєю єдиною метою має моральну самосвідомість [6, с. 658, 659].

Г. Коген вводить у свою конструкцію навіть ідею Бога, чим намагається довести, що, незважаючи на всі пошуки шляхів права і держави, людству все ж таки забезпечено вічне просування до добра. Ідея держави тут поєднується з іншими ідеями і підпорядковується їм, а керівне моральне значення держави обмежується її зв'язком з іншими принципами.

Більш послідовним прихильником етичного нормативізму виявився французький учений Поль Жане, який стверджував, що політика і практично і теоретично передбачає моральність. Держава не може за допомогою примусу насаджувати доброчинність, але й обійтись без неї вона теж не може. В основі будь-якої істинної політики повинна бути закладена моральна ідея. Зв'язком між політикою і мораллю слугує ідея права. Завдання політики – не примушувати до доброчинності, але сприяти праву. Держава тримається доброчинністю, але доброчинність не є її метою. Громадяни мусять бути добродійними, а держава – справедливою. А для того, щоб у державі існувала справедливість, необхідно, щоб громадяни користувались усіма належними їм правами, причому користувались так, щоб не завдати шкоди іншим громадянам і самій державі. Тут, на думку П. Жане, право і добродійність об'єднуються, в результаті встановлюється порядок і спокій, моральність і політика відокремлюються, не суперечачи одне одному, і знову об'єднуються, не змішуючись при цьому [2, с. XVII].

П. Жане розумів, що діяльність держави не вичерпується такими завданнями. Держава може розглядатися і як представник приватних інтересів своїх громадян. Однак ця сторона діяльності не є, подібно до вищевказаної, істотною для самого поняття про державу.

Ідеї П. Жане знайшли підтримку і подальший розвиток у представників етичного нормативізму в російській і українській політико-правовій думці, перш за все у П.І. Новгородцева та Б.О. Кістяковського.

Б.О. Кістяківський, Є.В. Спекторський застерігали проти розчиненості теорії права у філософії права, критикуючи відповідні концепції німецьких

філософів Р. Штаммлера та Г. Когена. На їх думку, німецькі науковці відходять від пізнання сутності права, як воно існує у емпіричній дійсності, та розглядають його лише у деонтологічному ряду, тобто право як належне. Таке розуміння призводить до поглинання юриспруденції філософією права, в перетворення юриспруденції в частину філософії. Але філософія покликана забезпечувати синтез різних гуманітарних наук про право, об'єднувати їх у цілісну систему, проте це не означає злиття науки про право з соціальною філософією та філософією права. Проблема пізнання сутності права не повинна розчинюватися у проблемі пізнання сутності оформлення відносин правом [1, с. 28-29; 4, с. 384-387, 423].

З другого боку, загальна теорія права не може замінити філософію права, оскільки її зміст вужче, ніж зміст філософії права. Загальній теорії права притаманний метод позитивної юриспруденції, який обмежується емпіричними спостереженнями. Теорія права не прагне до виходу за межі юриспруденції, не підіймається до рівня широких світоглядних, етичних чи філософсько-культурних узагальнень. Філософія права, навпаки, свідомо та цілеспрямовано включає правові питання у позаюридичний контекст таких універсальних проблем, як призначення людини, природа свободи та обов'язку, сутність права, його глибинні цінності, джерела тощо. Отже, окремі питання теорії права виявляються у новому для них контексті філософсько-етичних критеріїв [4, с. 29; 7, с. 423].

У середині ХХ ст. відчутний поштовх активізації природно-правових і філософсько-правових досліджень дала книга Г. Радбруха "Законне неправо і надзаконне право" (1946). Розмежування права і закону він проводив з раціоналістично-філософських позицій: для нього право – це не природне право, а саме ідея права. "Природу речей", "надзаконне

право" він розглядав не як змістовне вираження природного права, а як чисто мислиму юридичну форму. Такої позиції дотримувались деякі інші представники неокантіанської філософії права, наприклад, К. Кюль, Й. Лоб, А. Оллеро, О. Хеффе, Е. Цахер та ін. Можна сказати, що ідея права, соціальний ідеал неокантіанців, як і категоричний імператив Канта, позбавлені історичної конкретності і змістовності і не є якимось дійсним станом емпіричного права. Неокантіанці часто порівнювали соціальний ідеал з провідною зорею, з недосяжною метою, до якої належить прагнути, але яку ніколи не можна досягти.

Концепція соціального ідеалу послужила теоретичною конструкцією для виправдання соціал-реформізму. Західноєвропейські соціал-демократи, особливо з кінця 60-х років, звертаються до вчення неокантіанців, на основі якого конструюють програму демократичного й етичного соціалізму.

Список літератури

1. Антологія української юридичної думки: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемиченко (голова) та ін. Т. 1: Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Упорядники: В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко, Н.М. Пархоменко; відп. редактори В.Д. Бабкін, І.Б. Усенко. – К., 2002.
2. Жанс П. История государственной науки в связи с нравственной философией / Пер. с франц. – 2-е изд. – СПб., 1878.
3. История политических и правовых учений. XIX в. / Отв. ред. В.С. Нерсисян. – М., 1993.
4. Кистяковский Б.А. Социальные науки и право. Очерки по методологии социальных наук и общей теории права. – М., 1916.
5. Нерсисян В.С. Философия права: Учебник для вузов. – М., 1997.
6. Новгородцев П. Русский последователь Германа Когена. – М., 1908.
7. Спекторский Е.В. Теория солидарности. Доклад, прочитанный 14 декабря 1915 года в г. Саратове на специальном заседании Киевского и Саратовского юридических обществ // Юридический вестник. – 1916. – Кн. XII (1).

В.И. Тимошенко

ГОСУДАРСТВО И ПРАВО В НЕОКАНТИАНСТВЕ

Данная статья представляет собой философско-правовую оценку такого идеалистического направления как неокантианство. На примере важнейших характеристик государства и права дается анализ взглядов следующих представителей марбургской и фрайбургской (баденской) школы – Рудольфа Штамлера, Германа Когена, Поля Жане и других.

V.I. Tymoshenko

STATE AND LAW IN NEO-KANTIAN PHILOSOPHY

The article presents a general characteristic of the idealistic trend known as Neo Kantian Philosophy which is established as the analysis of viewpoints of the representatives of Marburg and Freiburg (Baden) school – Rudolf Stamler, Herman Kohen, Paul Janais and others.